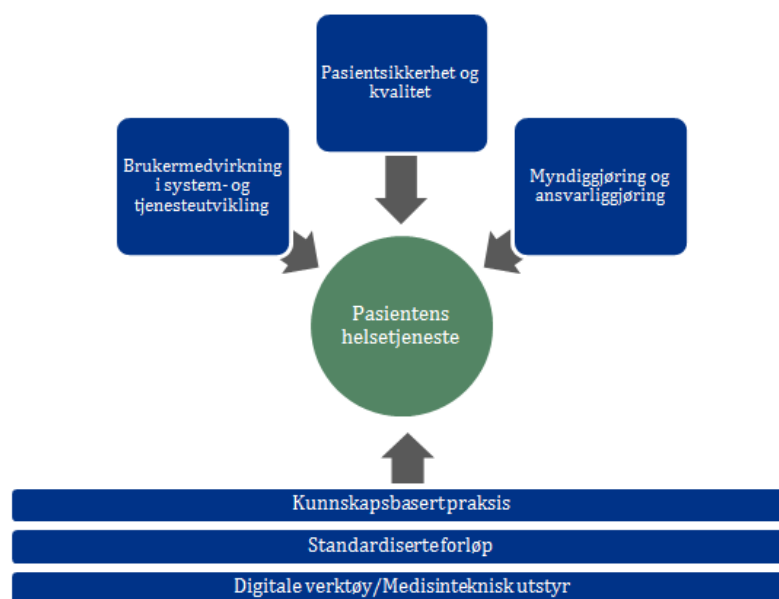

Årsrapport brukerutvalget Helse Sør-Øst RHF for året 2018 Med brukerutvalgets uttalelse til Helse Sør-Øst RHF's årlige melding

Brukerutvalgets årsrapport 2018

1.0 Oppnevning og mandat

Nåværende [brukerutvalg](#) for Helse Sør-Øst RHF ble oppnevnt i 2017 med funksjonstid fra 1. oktober 2017 til 30. september 2019. Ved årsskiftet 2018/2019 er det 12 medlemmer i brukerutvalget. Medlemmene kommer fra Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO), Samarbeidsforum av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO), Pensjonistforbundet, Kreftforeningen og Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO). Styrets kriterier for sammensetning er oppfylt.

Rammen for brukerutvalgets arbeid er [felles retningslinjer](#) for brukermedvirkning, samt lover og øvrige rammebetingelser som gjelder for Helse Sør-Øst RHF.

2.0 Brukerutvalgets arbeid

2.1 Møtene

Brukerutvalget har hatt ni møter i 2018. Administrerende direktør, fagdirektør eller stedfortreder, samt direktør samhandling og brukermedvirkning deltar som hovedregel på brukerutvalgets møter. Helse Sør-Øst RHF stiller sekretariat til rådighet for brukerutvalget. Sekretariatet deltar både i brukerutvalgets og arbeidsutvalgets møter.

Brukerutvalget arbeider etter en rullert årsplan hvor hovedprosesser (økonomisk langtidsplan, årsbudsjett, årlig melding m.v.) og styresaker i Helse Sør-Øst RHF er innarbeidet. Arbeidet med hovedprosesser er delegert arbeidsutvalget som består av leder, nestleder samt to øvrige valgte medlemmer. Sakslisten til brukerutvalgsmøtene forberedes og settes av arbeidsutvalget i samarbeid med sekretariatet på grunnlag av rullert plan for styresaker, samt innkommet post, innmeldte saker fra brukerutvalgets medlemmer og fra Helse Sør-Øst RHF. Protokoll publiseres på www.helse-sorost.no/brukermedvirkning. Brukerutvalget blir jevnlig orientert om status i Helse Sør-Øst RHF og gir synspunkter på utviklingen. Det søkes i hvert møte å sette av tid til erfaringsutveksling mellom utvalgets medlemmer fra deltakelse i råd- og utvalgsmøter.

Det har også i 2018 blitt lagt vekt på å sikre at brukerutvalget gjennom uttalelser og innspill i møter får påvirke planer og styresaker på tidligst mulig tidspunkt.

2.2 De viktigste sakene

Brukerutvalget har i 2018 behandlet 155 saker, inkludert referatsaker, orienteringssaker, erfaringsutveksling, egenevaluering og egne mål, m.m. Av disse gjaldt ca. 60 saker tilbudet til pasienter og pårørende, både av kortsiktig og strategisk karakter. Protokoll fra brukerutvalgets møter forelegges ledergruppen og styret for Helse Sør-Øst RHF.

Brukerutvalget har i 2018 gitt egne uttalelser og/eller innspill til Helse Sør-Øst RHF sine høringsuttalelser:

- Nasjonal veileder for brukermedvirkning i forskning.
- Tilleggsuttalelse Regional seksjon psykiatri, utviklingshemning/autisme (PUA) og Regional sikkerhetsavdeling (RSA).
- Evaluering av regionale kompetansetjenester.
- NOU 2017 16 På liv og død – Palliasjon til alvorlig syke og døende.

- Utrulling av trombektomi til andre helseforetak i regionen.
- Brukerutvalgets innspill og kommentarer til utredning av effektivitets- og kvalitetsfremmende tiltak for pasientreiser med rekvisisjon.
- Brukerutvalgets innspill til Forslag til ny forskrift om pasientjournal.
- Regulering av pasientforløp og registrering av ventetider i spesialisthelsetjenesten.
- Regional utviklingsplan 2035.
- Innfasing av rehabilitering i godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg.
- Målbildet for prøvesvar.
- Nasjonalt eldre-, pasient- og brukerombud.
- Utredning pasientreiser uten rekvisisjon.

Eksempler på øvrige saker/fagområder er:

- Regional utviklingsplan.
- Videreutvikling av Oslo universitetssykehus HF.
- Tilgjengelighetsarbeidet i Helse Sør-Øst - Innsatsområder, erfaringer og resultater.
- Samvalg.
- Kontaktlegeordningen.
- Psykisk helsevern.
- Pasientreiser.
- LIS-utdanningen.
- Behandlingstilbudet til barn og unge med sykkelig overvekt.
- Nasjonale kvalitetsregistre.
- Digitale innbyggertjenester.
- Nye metoder.
- Praksiskonsulentordningen.
- Regional plan for avtalespesialister.
- Sykehusinnkjøp.
- Behandlingstilbudet til personer med kjønnsinkongruens/kjønnsdysfori.
- Influensavaksine helsearbeidere.
- Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), herunder integrert oppfølging etter døgnbehandling og utfordringer for tilbydere av langtids døgnbehandling.
- Spesialisthelsetjenesten for eldre.
- Oppfølging organtransplanterte.
- Gjennomgang av IKT området.
- Ambulante tjenester.
- Brukerstyrte poliklinikk.

Konsernrevisjonen møtte brukerutvalget en gang i løpet av 2018. I dette møtet fikk brukerutvalget komme med innspill til Revisjonsplan 2019.

Iht. årsplan gir brukerutvalget, ved arbeidsutvalget, innspill til Helse Sør-Øst RHF sitt oppdrag- og bestillerdokumentet til helseforetakene, økonomisk langtidsplan, årsbudsjett og årlig melding til Helse- og omsorgsdepartementet, bl.a. ved at det skrives en selvstendig vurdering av det regionale helseforetakets måloppnåelse.

Medlemmer har også i 2018 deltatt i programkomiteer, og holdt innlegg i konferanser arrangert av Helse Sør-Øst RHF og andre, både nasjonalt, regionalt og i helseforetak.

2.4 Veiledere og retningslinjer for brukermedvirkning

Øvrige veiledere og retningslinjer om brukermedvirkning er følgende:

- Brukermedvirkning i forskning
- Brukerutvalg – mandat og oppnevning
- Brukerutvalg – private leverandører
- Brukermedvirkning ved anskaffelse av privat helsetjeneste
- Brukerrepresentanter i prosjekt, råd og utvalg
- Veileder brukermedvirkning i forskning

Disse finnes www.helse-sorost.no/brukermedvirkning.

3.0 Deltagelser og samarbeid

3.1 Dialogkonferanser og seminar

Brukerutvalget har i 2018 vært representert i programkomiteen for planlegging av ungdomsrådskonferanse for 2019, som arrangeres av Vestre Viken HF og deres ungdomsråd etter oppdrag fra Helse Sør-Øst RHF. Målgruppen for konferansen er leder og nestleder i ungdomsrådene i Helse Sør-Øst.

3.2 Samarbeid med styret

Brukerutvalgets leder og nestleder deltar som observatører i styremøtene i Helse Sør-Øst RHF.

3.3 Samarbeid med brukerutvalg

God dialog mellom brukerutvalget på regionnivå og i helseforetakene er viktig for å bidra til nettverksbygging og realisering av mål og vedtak. Også i 2018 har det vært regelmessig kontakt med brukerutvalg i helseforetakene, bl.a. gjennom kontaktpersonordningen som nå i hovedsak fungerer etter intensjonen.

I 2018 er det avholdt to møter med ledere og nestledere i helseforetakenenes brukerutvalg. Brukerutvalget ser at dette er en viktig arena for å bidra til at den samlede brukerkompetansen og brukerengasjementet kanaliseres i samme retning.

Sistnevnte møte ble avholdt i Tønsberg i regi av brukerutvalget ved Sykehuset i Vestfold HF. Tema for møtene for ledere og nestledere settes etter innspill fra brukerutvalgene. Tema i 2018 har bl. a. vært

- Regional utviklingsplan
- Revidert strategi kvalitet og pasientsikkerhet
- Opplæring brukermedvirkning
- Brukermedvirkning i forskning
- Brukererfaringsundersøkelser
- Felles mal for evaluering av brukerutvalg
- Rutiner for brukerutvalgsmøter i forhold til styremøter
- Pådrivere til gode brukerrettede tiltak
- Hva kan brukerutvalgene gjøre for å bidra til et konstruktivt samarbeid mellom helseforetakene, til beste for pasienter og pårørende
- Brukermedvirkning i arbeidsgrupper, prosjekter mm
- Kontaktlegeordningen

Det gjenstår fortsatt å etablere system for bedre kontakt med brukerutvalg ved private avtaleparter innen TSB, psykisk helsevern og rehabilitering.

3.4. Samarbeid med brukerutvalg i øvrige regionale helseforetak

Det har vært avholdt fellesmøter med ledere og nestledere i alle regionale brukerutvalg for erfaringsutveksling og drøfting/innspill til saker av felles interesse. Følgende saker er behandlet:

- Ny helse- og sykehusplan 2019 - 2023
- Regionale utviklingsplaner
- Dekningsgrad i nasjonale kvalitetsregistre
- Brukerutvalg ved felleseide helseforetak
- Veileder i helseforskning
- Psykisk helsevern og TSB i forhold til oppdragsdokumentet
- Pasientreiser
- Helseplattformen og En innbygger – en journal
- Oppdragsdokument 2019
- Nye områder for etablering av nasjonale medisinske kvalitetsregistre

Brukermedvirkning i interregionale oppnevninger, deltakelse Helse Sør-Øst

- Nasjonal IKT/Observatør
- Pasientreiser/Observatør
- Styringsgruppe for BarnsBeste
- Referansegruppe - ny legespesialisering
- I trygge hender 24-7: deltakelse i ekspertgruppe for pasientsikkerhets-programmet
- Nasjonalt forum for indikatorutvikling og metodeutveksling mellom regionale helseforetak og Helsedirektoratet
- Prosjektgruppe for utredning av nasjonalt sykehusapotekforetak
- Styringsgruppe persontilpasset medisin
- Styringsgruppe pasientsikkerhetsprogrammet
- Styringsgruppen for Nasjonalt senter for e-helseforskning
- "PROMS-Felles teknisk løsning for pasientrapporterte data - Fase 4 - Papirutsendelse"
- Deltakelse i arbeid - nasjonal brukermedvirkningsveileder i helseforskning
- Luftambulansetjenesten - Oppnevning av brukerrepresentanter til forbedrings- og effektiviseringsprosjekt
- Intensive habiliteringsprogram for barn og unge med hjerneskade
- Interregional styringsgruppe crcscreening
- Innspill Nasjonal helse- og sykehusplan - teknologiområdet

3.5 Pasient- og brukerombud

Hovedtrekkene fra Pasient- og brukerombudenes årsrapporter ble presentert for brukerutvalget i mars-møtet. Rapportene for ombudene i de ulike fylkene ble delt ut til kontaktpersoner for de ulike helseforetakene/sykehusene. Brukerutvalget er representert i to årlige kontaktmøter mellom Helse Sør-Øst RHF og pasient- og brukerombudene.

3.6 Prosjekt, råd og utvalg - deltagelser

Hovedregelen er at fortrinnsvis to representanter fra brukerutvalget deltar i prosesser og prosjekter som angår pasienttilbudet. Medvirkning i fagrådene er høyt prioritert. Her har brukerrepresentantene på vegne av brukerutvalget mulighet for, i tidlig fase, å påvirke saker av stor betydning for tjenestetilbudet. Det har vært høy aktivitet og brukerrepresentantene melder tilbake om positive erfaringer fra deltagelsen.

Oversikt over deltagelser finnes på www.helse-sorost.no/brukermedvirkning.

4.0 Brukermedvirkning

Pasienter, pårørende og deres organisasjoner er de viktigste endringsagentene for «Pasientens helsetjeneste». 13 prinsipper for brukermedvirkning vedtatt av styret i Helse Sør-Øst RHF ligger til grunn for all brukermedvirkning i Helse Sør-Øst. Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå i alle helseregioner ble vedtatt tidlig i 2017. Dette danner grunnlag for mer lik praksis i hele landet. Samvalg, kommunikasjon, opplæring og informasjon er særdeles viktig for å sikre brukermedvirkning på individnivå. Brukerutvalget er ut over dette opptatt av at det på ulike områder blir etablert flere piloter med brukerstyrte poliklinikker og brukerstyrte senger og at omfanget av ambulante tjenester øker, slik at flere får behandling nært der de bor.

5.0 Erfaringer og hovedfokus

Brukerutvalget merker seg at holdninger og innspill fra brukerutvalg og brukerrepresentanter kan kjennes igjen i styresaker og vedtak, samt i Helse Sør-Øst RHF sine høringsuttalelser og andre prosesser som blir igangsatt av Helse Sør-Øst RHF.

I 2018 har brukerutvalget fortsatt hatt søkelyset på ambulante tjenester, brukerstyrte poliklinikker, innhold i tjenestene, involvering av pasienter og pårørende, herunder samvalg, informasjon og kommunikasjon. Samhandling, funksjonsfordeling, kvalitet og pasientsikkerhet, IKT samt tilgjengelighet/ventetider har også hatt sterkt fokus.

5.1 Regional utviklingsplan

Brukerutvalget har vært involvert i arbeidet med å legge regionale føringer for helseforetakenes utviklingsplaner. Samarbeid om de som trenger det mest gjennom integrerte helsetjenester, behovsstyrt helsetjeneste og nye samarbeidsformer ved bedre bruk av teknologi har vært spesielt vektlagt. Helhetlige pasientforløp og en god samhandling mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten er et annet viktig område som brukerutvalget har fokus på. Brukerutvalget er positive til at psykisk helse og TSB, prehospitale tjenester og områdene rehabilitering og habilitering har fått oppmerksomhet i den regionale utviklingsplanen.

Brukerutvalget er fornøyd med at utviklingsplanene beskriver hvordan nye arbeidsformer ved bruk av teknologi og innovasjon skal gi pasientene en større fleksibilitet og en større grad av pasientmedvirkning på individnivå. Brukerutvalget ser positivt på at planen legger vekt på en styrket pasientrolle for å virkeliggjøre «pasientens helsetjeneste». Kvalitetsorientert ledelse ses på som en viktig forutsetning i arbeidet med HMS, kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet.

BRUKERUTVALGETS UTTALELSE TIL ÅRLIG MELDING 2018

Brukerutvalget v/arbeidsutvalget deltar i Helse Sør-Øst RHF's arbeid med hovedprosesser. Dette skjer i regelmessige samarbeids- og innspillmøter med Helse Sør-Øst RHF. Arbeidsutvalget er også gitt fullmakt til å utforme brukerutvalgets uttalelse til årlig melding for 2018. Samlet brukerutvalg er forelagt årlig melding i møte 12. og 13. mars 2019. Brukerutvalget og Helse Sør-Øst RHF har felles oppfatning av hovedtrekkene som fremkommer i resultat og utfordringer slik de er beskrevet.

Regional utviklingsplan

Brukerutvalget har vært involvert i arbeidet med å legge regionale føringer for helseforetakenes utviklingsplaner. Samarbeid om de som trenger det mest gjennom integrerte helsetjenester, behovsstyrt helsetjeneste og nye samarbeidsformer ved bedre bruk av teknologi har vært spesielt vektlagt. Helhetlige pasientforløp og en god samhandling mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten er et annet viktig område som brukerutvalget har fokus på. Brukerutvalget er positive til at psykisk helse og TSB, prehospitaltjenester og områdene rehabilitering og habilitering har fått oppmerksomhet i den regionale utviklingsplanen.

Brukerutvalget er fornøyd med at utviklingsplanene beskriver hvordan nye arbeidsformer ved bruk av teknologi og innovasjon skal gi pasientene en større fleksibilitet og en større grad av pasientmedvirkning på individnivå. Brukerutvalget ser positivt på at planen legger vekt på den styrkede pasientrolle for å virkeliggjøre «pasientens helsetjeneste». Kvalitetsorientert ledelse ses på som en viktig forutsetning i arbeidet med HMS, kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet.

Konsernrevisjon

Brukerutvalget ser nytte av revisjonens innsatsområder innen pasientbehandling for 2018, men er bekymret for at planlagte revisjoner innen uønsket variasjon i helsetjenesten og pasientsikkerhet ikke har blitt gjennomført. Flere undersøkelser har vist variasjon i hvilken helsehjelp like pasientgrupper mottar på tvers av sykehus og helseforetak. Dette gjelder både hvilken type helsehjelp som gis og forbruk av gitte helsetjenester i helseforetakene. Brukerutvalget ønsker at konsernrevisjonen prioriterer disse temaene.

Kvalitet og pasientsikkerhet

Kunnskapsbasert praksis og pasientforløp

Utvikling av gode og helhetlige pasientforløp fra «hjem til hjem» basert på kunnskapsbasert praksis er fortsatt viktig. Arbeidet med innføring av pakkeforløp for kreft er fulgt nøye. Det er positivt at arbeid med pakkeforløp nå er startet innen flere diagnoseområder. Brukerutvalget registrerer at Helse Sør-Øst fortsatt har arbeid igjen for å oppnå full måloppnåelse på 70 % innen en del kreftområder og er bekymret for at overgangene mellom sykehusene ikke fungerer optimalt for pasientene.

Samvalg, informasjon og kommunikasjon

Styrket pasientrolle er et av tre hovedinnsatsområder i revidert regional strategi for kvalitet, pasientsikkerhet og HMS, der pasientinformasjon og -opplæring, samvalg og kommunikasjon skal være satsningsområder. Brukerutvalget mener dette fortsatt er et viktig satsningsområde for å styrke brukermedvirkning på individnivå og vil følge opp dette arbeidet. Helse Sør-Øst RHF's satsning på samvalg er etter brukerutvalgets mening strategisk viktig for å oppfylle pasientrettighetslovens intensjoner og realisere «pasientens helsetjeneste».

Antibiotikastyring og smittevern

Brukerutvalget er bekymret for faren for antibiotikaresistens, og merker seg at Helse Sør-Øst kan vise til en reduksjon av den samlede bruken av bredspektrert antibiotika på 10,5 % fra 2012 til 2018. Dette er dessverre langt unna målet om 30 % reduksjon. Selv om det er en positiv utvikling fra året før, mener brukerutvalget at det må iverksettes ytterligere tiltak for å redusere bruken av bredspektrert antibiotika.

Sykehusinfeksjoner

Brukerutvalget er positive til at målet på under 3,5 % andel sykehusinfeksjoner er nådd, men er bekymret for den store variasjonen mellom helseforetakene. Brukerutvalget mener det er viktig at det innføres ytterligere tiltak som vil redusere variasjonen og vil følge utviklingen.

Pasientskader

Brukerutvalget er bekymret for arbeidet med reduksjon av pasientskader i sykehus. Kun tre helseforetak har i perioden 2012 til 2016 redusert antall pasientskader med over 25 %. Øvrige helseforetak er et godt stykke unna en slik reduksjon, og brukerutvalget mener helseforetakene som fremdeles ikke har nådd en reduksjon på 25 % må intensivere arbeidet.

Digitalisering og IKT

Brukerutvalget tar til orientering at IKT-satsningen har gitt Helse Sør-Øst betydelige utfordringer i 2018, men vil berømme Helse Sør-Øst RHF for at det samtidig har blitt utført mye godt arbeid med å utvikle trygge løsninger som ivaretar pasient- og informasjonssikkerhet og kommunikasjonen gjennom hele pasientforløpet.

Brukerutvalget er opptatt av at Helse Sør-Øst RHF fortsetter innsatsen for å gi alle pasienter i helseregionen tilgang til egen journal (EPJ) og timeadministrasjon. Brukerutvalget ønsker fortsatt utvikling av løsninger som bedrer den digitale kommunikasjonen mellom helsetjenesten og pasientene med sikte på enklere oppfølging og bedre mulighet for egenoppfølging. Brukerutvalget er opptatt av at elektroniske pasientrettede løsninger og selvbetjeningsautomater må være utformet i henhold til lov om universell utforming.

Pasientadministrative rutiner

Det er avgjørende at sykehusene har kontroll på henvisninger, innkallinger, behandlingsfrister og andre dokumenter av betydning for behandlingsforløp og resultat. Digitale løsninger er viktig, men minst like viktig er riktig bruk av løsningene og at det også finnes supplerende gode manuelle rutiner som kan ivareta pasientsikkerheten til den enkelte pasient. Brukerutvalget påpeker at det fortsatt må arbeides for økt forutsigbarhet for pasientene ved at pasientene får bekreftelse på mottak av henvisning og timeavtale i samme brev.

Helseforetakene er fortsatt langt unna å nå måltall for utsending av epikriser, som er 100 % innen sju dager. Brukerutvalget mener Helse Sør-Øst RHF må følge opp helseforetakene og utviklingen mellom tjenesteområdene. Rask tilgang til epikrise er viktig for pasientsikkerhet, samhandling og mulighet for egenoppfølging. Brukerutvalget ønsker at alle pasienter skal få kopi av epikrise når de forlater sykehuset.

Korridorpasienter – beleggspresnt

Brukerutvalget registrerer at det er en tilnærmet uendret andel korridorpasienter og at det fortsatt er stor ulikhet mellom helseforetakene. De fleste pasienter vil oppleve det som uverdig å ligge på korridor, og at dette ikke er i tråd med god pasientbehandling. Brukerutvalget mener at det å ha korridorpasienter medfører svekket behandlingskvalitet og at pasientenes integritet ikke ivaretas på en god måte.

Brukerutvalget støtter at andel korridorpasienter følges opp månedlig. Brukerutvalget er godt fornøyd med at Helse Sør-Øst RHF igjennom regional utviklingsplan endrer til 85 % utnyttelsesgrad ved bygging av fremtidige sykehusbygg. Dette vil styrke pasientsikkerhet og kvaliteten på tjenestene i fremtiden.

Kampanje for økt fokus på organdonasjon og levende donorer

Brukerutvalget er kjent med at det er gjennomført en informasjonskampanje i 2018 for å øke antall organdonasjoner.

Brukerutvalget er bekymret for at ventelistene for de som trenger nye organer øker. Brukerutvalget er også bekymret for at det ikke har vært mer fokus på å øke andelen levende donorer og opplæring ved donorsykehusene. Dette arbeidet er langsiktig, og selv om man har bidratt til å skape oppmerksomhet rundt et viktig tema er dessverre ikke målet om å øke antall organdonasjoner nådd.

Forskning og innovasjon

Brukerutvalget ser positivt på satsningen innen forskning og innovasjon og mener det må legges større vekt på at gode forskningsresultater overføres raskest mulig til praksis. En tverrfaglig forskning som utvikles fra et pasientperspektiv vil sikre en god nytteverdi for pasientene.

Strategisk kompetanseutvikling

Brukerutvalget er positive til arbeidet som er gjort for å få et bedre samarbeid med utdanningsinstitusjonene. Dette er viktig arbeid for å møte utfordringene knyttet til forventningene om mangel på flere grupper helsepersonell og endringer i kompetansebehov fram mot 2030.

Brukerutvalget ser blant annet med bekymring på utviklingen i antall lærekontrakter, eksempelvis er det kun inngått i overkant 80 lærekontrakter innen helsearbeiderfaget. Brukerutvalget ber Helse Sør-Øst RHF være en pådriver for å få til en økt satsning på området. Dette vil kunne bidra til å sikre rett kompetanse på rett sted, bedre bruk av ressurser og mer tid til pasientrettet arbeid.

Personvern

Brukerutvalget mener bruk av teknologi og utnyttelse av helsedata er og blir et viktig og nødvendig virkemiddel i pasientens helsetjeneste. All bruk av teknologi i helsetjenesten må understøtte lovkrav til personvern og informasjonssikkerhet, samtidig som dette ikke må være til hinder for å redde liv. Brukerutvalget er positive til Helse Sør-Øst RHF har ansatt egen informasjonssikkerhetsleder.

PASIENTRETTIGHETER OG VENTETIDER

Pasientrettigheter

Norske pasienter har gode og lovfestede rettigheter. Brukerutvalget mener det er stort behov for å øke helsepersonellens kunnskap om pasientrettigheter, slik som Pasient- og brukerombudene har påpekt. Pasientene må få riktig og forståelig informasjon om sine rettigheter i alle steg i pasientforløpet. Brukerutvalget ønsker at flere helsepersonell gjennomfører opplæringsprogrammet «klar for samvalg». Brukerutvalget har, i samarbeid med Helse Sør-Øst RHF, utarbeidet en informasjonsfolder om rett til informert valg, samvalg, som skal være lett tilgjengelig på alle poliklinikker og fastlegekontor. Brukerutvalget ønsker at Helse Sør-Øst RHF bidrar ytterligere til at denne blir kjent for flest mulig.

Brukerutvalget ser med bekymring at «den gyldne regel» om høyere prioritering av TSB fortsatt ikke er nådd, men er tilfreds med at ventetid innen TSB ligger under målet om 40 dager. Samtidig ser brukerutvalget at antall langtidsventende pasienter holder seg stabilt, men at antall fristbrudd øker. Denne utviklingen er bekymringsfull.

Brukerutvalget er opptatt av ettervern for denne pasientgruppen og ønsker at Helse Sør-Øst RHF bidrar til godt ettervern i samarbeid med kommunehelsetjenesten.

Innen psykisk helsevern for voksne og barn/unge er prioriteringsregelen innen ventetid nådd, og brukerutvalget merker seg også at tvangsinnleggelse for de over 18 år er redusert. Når det gjelder

avvisningsraten er vi bekymret for utviklingen, og ber Helse Sør-Øst RHF se på ulike tiltak i forhold til dette.

Flere av helseforetakene i Helse Sør-Øst har i løpet av 2018 meldt om rekrutteringsutfordringer og manglende tilgang på behandlerkompetanse innen psykisk helsevern og særlig innen psykisk helsevern for barn og unge. De angir at mangelen på kompetanse påvirker muligheten til å nå kravene i henhold til aktivitet og ventetider. Brukerutvalget oppfatter at utfordringene samlet sett har vedvart gjennom hele 2018, til tross for intensivt oppfølging fra Helse Sør-Øst RHF.

Ventetider

Brukerutvalget merker seg at det er en negativ utvikling i ventetidsindikatorerne. Brukerutvalget har fulgt utviklingen for indikatoren «passert planlagt tid» med stor interesse og ser at Helse Sør-Øst RHF fortsatt har store utfordringer innen enkelte fagområder. Brukerutvalget er positive til at Helse Sør-Øst RHF vil prioritere arbeidet med å redusere antall pasienter med passert planlagt tid. Brukerutvalget er opptatt av at pasienter ikke skal oppleve venting som ikke er faglig begrunnet og registrerer med bekymring at målet om minimum seks måneders planleggingshorisont i alle poliklinikker fortsatt ikke er nådd.

Kapasitet - fordeling av oppgaver og funksjoner

Brukerutvalget ser at funksjonsfordeling vil kunne bedre bruk av utstyr og personalressurser. Dette kan lede til økt pasientsikkerhet, bedre kvalitet og god ressursutnyttelse. Utvidet åpningstid må bedre tilpasses pasienter og pårørende som er i arbeid eller som har lang reisevei. Brukerutvalget støtter arbeidet for å sikre fremtidig kapasitet og gode nasjonale, regionale og lokale tjenester i hovedstadsområdet.

Et koordinert helsetilbud

Samhandling

Samhandling mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten må fortsatt prioriteres høyt. Blant annet må prosedyrer for «Trygg utskrivning» følges. Brukerutvalget mener at sykehusene i større grad må bidra aktivt til å sette kommunene i stand til å overta oppgaver fra sykehusene. Brukerutvalget er fortsatt bekymret for at mange pasienter med store og sammensatte behov ikke får den oppfølgingen de trenger i kommune- og spesialisthelsetjenesten samlet sett.

Brukermedvirkning

Pasienter, pårørende og deres organisasjoner er de viktigste endringsagentene for «pasientens helsetjeneste». Samvalg, kommunikasjon, opplæring og informasjon er særdeles viktig for å sikre brukermedvirkning på individnivå. Brukerutvalget er videre opptatt av at det på ulike områder blir etablert flere piloter med mer behovsstyrte poliklinikker samt at brukerstyrte senger og omfanget av ambulante tjenester øker, slik at flere får behandling nær der de bor. Brukerutvalget ser positivt på at Helse Sør-Øst RHF aktivt følger opp og bidrar til å holde fokus på brukererfaringsundersøkelsene og at disse skal brukes til forbedring.

Oppsummering

Brukerutvalget slutter seg til at det har vært en positiv utvikling i 2018, selv om mange mål fortsatt ikke er nådd. Målene som er definert for helseforetaksgruppen krever oppfølging over lang tid for å kunne oppfylles fullt ut. Brukerutvalget mener at pasienter som kommer til sykehusene i helseregionen i all hovedsak får god behandling, og at vi har en helsetjeneste som gjennomgående viser gode medisinske resultater. Dette er godt grunnlag for videre arbeid med å skape «pasientens helsetjeneste» slik at brukere, pasienter og pårørende opplever at de er partnere i helsetjenesten.